

CIDOC 2015 Documenting Diversity – Collections, Catalogues & Context
New Delhi, India, 05.09.2015 - 10.09.2015
Kaisa-Piia Pedajas, Eesti Kunstimuseum

Tänu ICOM Eesti toetusele õnnestus mul septembri alguses osaleda ICOM CIDOC (*International Committee for Documentation of ICOM* – ICOMi rahvusvaheline dokumenteerimise komitee) aastakonverentsil Indias New Delhis. Selle aasta rahvusvahelise konverentsi peateemaks oli: Mitmekülgse dokumenteerimine – kolleksioonid, kataloogid ja kontekst (*Documenting Diversity – Collections, Catalogues & Context*). Eesti Kunstimuseumit esindasime seekord kahekesi koos hea kolleegi Helen Volberiga.

Korralduslikult oli konverents jagatud kaheks – kahel esimesel päeval toimusid väiksemates gruppides erinevad töötoad ning nädala teisel poolel oli võimalik osaleda konverentsi põhiprogrammis. Põhiprogramm oli teemade kaupa jagatud kolmeks sessiooniks (*Strategies and Policies for Documenting the Diversity of Culture; Techniques and Methods of Documentation; Access and Integration – Working together with Archives and other Heritage Institutions*), mis toimusid üheaegselt neljas erinevas grupis ja lausa kahes erinevas asukohas. Lisaks leidsid igapäevaselt paralleelselt aset väiksemates gruppides toimuvad paneeldiskussioonid. Seega üritusi, ettekandeid ja teemasid, mille vahel valida oli rohkem kui küll ning kahjuks paratamatult kõikjale jõuda ei olnud võimalik ja vastavalt oma huvidele tuli otsuseid langetada, sest üheaegselt toimus igal pool midagi. Õnneks oli valikute tegemisel abiks juba konverentsi alguses jagatud ajakava ja kokkuvõtete publikatsioon.

Konverentsi avamine

Nii nagu konverentsi pealkiri: mitmekülgse dokumenteerimine ütleb, varieerusid ka ettekantavad teemad seinast-seina vastavalt teemagrupile. Konverentsi üheks läbivaks teemaks oli mittemateriaalse kultuuri säilitamine. Nii tuli esitlusele mitmeid ettekandeid, mis keskendusid just erinevatele, suuremas osas kindla regiooniga seotud kultuuritraditsioonidele ja –nähtustele, mis on mõningal määral hääbumas või tahaplaanile jäämas. Probleemidele, mis saadavad rahvapärимuse, traditsioonide ja kultuuri säilitamist ja dokumenteerimist.

Suurt tähelepanu pöörati ka dokumenteerimise süsteemsuse ja efektiivsuse tõstmisele erinevate andmebaaside kaudu. Tänu väga rahvusvahelisele seltskonnale oli võimalik tutvuda erinevate andmebaaside ja süsteemidega, mis üle maailma kasutusel või arendamisel on. Muidugi oli üheks oluliseks punktiks ka erinevate mäluasutuste ja institutsioonide koostöö sujuvamaks muutmine ja suurendamine ning just viisid kuidas seda kõige parem ellu oleks viia.

Nagu juba eespool sai mainitud toimus üheaegselt konverents vähemalt viies erinevas grupis. Tulenevalt oma tööst konservaatorina, kus dokumenteerimine mängib suurt rolli igapäevaselt, osutasid minu valikuks peamiselt „Dokumenteerimise tehnikad ja meetodid“ (*Techniques and Methods of Documentation*) teemagrupi ettekanded. Kuid tänu mitmepäevasele konverentsile õnnestus mõningal määral õnneks ka teisi teema valdkondi kuulata. Kuna konverentsi maht oli nii suur ja paratamatult ei jõua kõike kajastada, siis tootsin ehk välja mõned meelde jäänud ja huvi pakkunud ettekanded.

Ülevaate seinamaalingute kahjustuste dokumenteerimis- ja monitooringu võimalustest 3D skänneri abil andis Dr Satish C. Pandey ettekanne. Dr Pandey esitles kuidas seinamaalingute sooldumisest tulenevate kahjustuste ulatuse suurenemist on võimalik jälgida kasutades selleks struktureeritud valguse meetodil töötavat 3D skannerit *PicoScan*, mis tänu portatiivsusele ja suhteliselt madalale hinnale võrreldes laboris kasutatava tehnikaga, muudab selle kasutamise võimalikuks ka *in situ* objektide puhul. Antud ettekanne demonstreeris kuidas omamata tipptehnikat on võimalik väga täpselt ja usaldusväärset dokumenteerida aja jooksul toimuvaid muutusi, mis palja silmaga ei pruugi üldsegi nähtavad olla, kuid mis võivad pärandile pöördumatud olla.

Norra Rahvusmuuseumi esindajad esitlesid prototüüpi, mis visualiseerib muuseumi kollektsiooni, sinna kuuluvate kunstnike ja nende töödega, kronoloogilises järjestuses. Antud programmis on võimalik vaadelda kunstnike tööde esindatust kollektsioonis ajalises järjestuses, samuti leiab sealt kõikide tööde kõrgresolutsioonilised fotod. Prototüübi ideeks on muuta kollektsiooniga tutvumine hõlpsamaks ning põnevamaks. Nagu ettekandest selgus on tulevikus plaanis prototüüpi veelgi edasi arendada ning muuta see ka osaks muuseumi läbiviidud näituste dokumenteerimiseks. Tutvustavat videot projektist võib näha aadressil: <https://vimeo.com/85755986>.

Väga huvitava ettekande São Paulo biennaalide dokumenteerimisest esitas Fernanda Araujo Curi, tutvustades uut arhiveerimise platvormi – LAB.DOC, mille eesmärgiks on muuta nende arhiivis sisalduvad materjalid tavainimestele kättesaadavamaks ja kõnetavamaks. Samuti väga meeldiv oli kuulata CIDOC juhatuseliikme Kaie Jeeleri esitlust digitaalse info talletamisega seotud probleemidest muuseumites rahvusvahelisele kuulajaskonnale.

Konverentsi esimesel poolel toimunud töötubadest sooviksin välja tuua Dr Manvi Seth poolt läbiviidud ICH (*Intangible Cultural Heritage Working Group*) töötoa. Mängudele keskendunud töötoa jaoks tuli ette valmistada juba varem ning mõelda välja mäng, mida erinevatele rahvusdelegaatidele kui oma mittemateriaalset kultuuripärandit tutvustada. Antud töötoa eesmärk oli erinevate mängudele mõeldes leida viisid, mille abil on võimalik erineva tausta, tegevusega ja eesmärgiga mängude dokumenteerida. Hoolimata sellest, et osalejate hulk oli oodatust suurem ning elevus oma kultuuriga ja traditsioonidega seotud mängude tutvustada oli ka kohati suurem kui aega jätkus, oli see huvitavaks ja meeleolukaks sissejuhatuseks algavale konverentsile. Tore oli tõdeda, et erinevused üle maailma ei pruugigi olla nii suured kui muidu võiks arvata.

Kindlasti loodan, et kõik ettekanded on tulevikus konverentsi koduleheküljel (<http://www.cidoc2015.in/>) avalikult kättesaadavad, kus oleks võimalik kõigega veelgi lähemalt tutvuda ning end kurssi viia ka esitlustega, millele kahjuks jõuda ei õnnestunud. Kahjuks oli ka ettekandeid, mis viimasel hetkel ära jäid ning millest osalejaid varasemalt ei teavitatud. Eriti

sealjuures Amsterdami Rijksmuseumi esindajate ettekandest mikrolihvidest, mis oma teema poolest oleks minu kui konservatori jaoks olnud üks huvipakkuvamaid.

Ära tuleb märkida, et lisaks konverentsi põhiprogrammile olid kogu ürituse juurde planeeritud ka väga meeldivad lisategevused. Nii oli võimalik osaleda väljasõidul Agrasse Taj Mahali, et külastada üht tuntuimat UNESCO maailmapärandi nimistusse kuuluvat armastusele pühendatud monumenti. Meelde jäävad olid ka konverentsipäevadele järgnenud oivalised õhtusöögid ja nendega kaasnevad vestlused. Eks võib konverentsi suureks lisaväärtuseks pidada just kõiki neid tutvusi ja suhtlemist, mis teepauside ja lõunasöökide ajal said peetud. Endiselt uskumatuna näib võimalus külastada India presidendi Shri Pranab Mukherjee ametliku residentsi Rashtrapati Bhawani ja kohtuda ka presidendi endaga.

Elevus enne Taj Mahali külastust; vasakult Kaie Jeaser, Helen Volber ja CIDOC esimees Nicholas Crofts.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et ma olen igati tänulik võimaluse eest New Delhis toimunud ICOM CIDOC aastakonverentsil osalemise eest. Ning kuigi paljudele konverentsil esitatud küsimustele konkreetseid vastuseid ei saadud ja nii mitmedki neist jäid õhku, võib kindlalt väita, et kogu konverents andis palju mõtlemisainet ka edaspidiseks. Igal juhul oli tegu põneva ja huvitava üritusega, kus mul oli väga heameel osaleda.